

Ügyszám: J-5548/2008/ 9

Tárgy: Szolnok, József Attila utca forgalom terhelése következtében kialakult rezgés és zajhatások

Tisztelt [...]!

A Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosához eljuttatott beadványukkal kapcsolatban, amelyben a Szolnok, József Attila utca négysávossá tétele következtében a nagysúlyú teherautók, kamionok jelentős forgalma miatt keletkezett rezgés és zajhatásokat sérelmezik, az alábbiakról tájékoztatom.

A beadványában foglaltak alapján a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa vizsgálatot kezdeményezett az Önök által említett rezgés, illetve zajhatások és az egészséges környezethez való jog összefüggéseivel kapcsolatban.

Kérelmének alaposabb megvizsgálása érdekében megkerestem Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzatát, a Közép-Tisza vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget és a Magyar Közút Kht. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területi Igazgatóságát tájékoztatás kérése iránt. Ezen iratok a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosának Irodájában - a benne lévő esetlegesen jogszabály alapján bizalmas kezelést igénylő iratok kivételével – megtekinthetők.

1. Az Önkormányzat tájékoztatása szerint a *szóban forgó útszakasz* a 4625 jelű Szolnok-Kiskunfélegyháza összekötő út része a *Magyar Állam tulajdona, kezelője a Magyar Közút Kht.*, ezért a sérelmezett útszakaszra vonatkozóan hatáskörrel a Magyar Közút Kht. Jász - Nagykun- Szolnok Megyei Területi Igazgatósága rendelkezik. Az önkormányzat Városüzemeltetési Osztályának tájékoztatása szerint az *útszakaszon a közelmúltban útburkolat felújítási munkálatot végeztek*, melynek során a meglévő, előregedett kopóréteget új aszfaltburkolatra cserélték. Ezzel az útburkolat minősége javult, az úthibák javításra kerültek és a nyomvályúsodott, repedezett felület korrigálásával csökkent a zaj- és rezgésterhelés.

2. A Közép- Tisza- vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség tájékoztatása szerint, *2008. október 6-10 között végezték el* a 4625 jelű Szolnok-Kiskunfélegyháza összekötő út Szolnok József Attila úti szakaszán bonyolódó *forgalom által okozott zaj terhelési vizsgálatát*. A mérési napokon nappal 70,1; 73,1; 70,8; 71,1 dB – éjjel 60,9; 62,1; 62,4 dB a zajterhelés 8 és 16 óra megítélési időre vonatkoztatva. A felügyelőség

arról is tájékoztatott, hogy a zajméréssel egy időben a forgalmi adatok és a magyarországi gépjármű fajlagos emissziók figyelembe vételével légszennyezési modellszámítást is végzett, amelyből kimutatható, hogy az érintett útszakasz mentén az éves átlagos légszennyezettség nagy valószínűséggel megközelíti, illetve túllépheti a megengedett határértéket.

Tekintettel azonban arra, hogy a felügyelőség eljárására a zajterhelési határérték jelentős túllépése esetén kerül sor, a Nemzeti Közlekedési Hatóság Észak-alföldi Regionális Igazgatósága Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kirendeltségét kérte fel, hogy kötelezzék az út üzemeltetőjét zajcsökkentő intézkedések (pl. nehézteher forgalom kitiltása, sebességkorlátozás) megtételére, mivel a felügyelőségnek közlekedési létesítménnyel kapcsolatosan nincs közvetlen beavatkozási lehetősége.

3. A Magyar Közút Kht. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területi Igazgatósága tájékoztatása szerint a 4625 jelű Szolnok - Kiskunfélegyházi összekötő út szelvény szerinti jobb oldalán a Százados úttal alkotott csomópont forgalmát összehangolt üzemmódban működő forgalomirányító fényjelző készülék szabályozza. Tekintettel arra, hogy az út nagy forgalmát és állapotát hatóságuk előtt az ingatlan tulajdonosa több ízben kifogásolta, az Igazgatóság komoly erőfeszítéseket tett az útszakasz felújítása érdekében, különösen annak kátyúzással való fenntartásról való gondoskodással. Mindemellett az Igazgatóság arról is tájékoztatott, hogy az útszakasz a „Burkolat-felújítás I. főutak 2008” elnevezésű projektben helyt kapott, és a burkolat teljes felületének felmaratását követően új aszfalt kopóréteget építetett a nyertes kivitelező a 2008. október 3-án aláírt szerződésnek megfelelően. Tájékoztatásuk szerint a kiemelt szegélyeket átépítették, az autóbussmegálló helyeket felújították, új burkolati jeleket festettek, és a közúti jelzőtáblákat is újra cserélték.

Az út építése kapcsán ideiglenesen a 12 tonna össztömeg feletti járműveket kitiltották, melynek véglegesítéséről jelenleg is folynak az egyeztetések a Polgármesteri Hivatallal.

Az Igazgatóság álláspontja szerint az új aszfaltburkolaton történő közlekedés véglegesen kisebb zajkibocsátást eredményez, mint amit a felügyelőség október 6-10. közötti mérései mutattak. A fentiekben említett össztömeg korlátozás továbbra is érvényben van.

Felhívom szíves figyelmét, hogy az építmenyrezgéssel kapcsolatos kifogások és az állékonyságot befolyásoló esetleges, vélelmezhető értékcsökkenés megállapítása polgári peres úton történhet.

A lefolytatott vizsgálat alapján – nemleges állásfoglalás keretében – megállapítom, hogy az ügyben alkotmányos joggal összefüggő visszásság a konkrét helyzetben nem merült fel. Felhívom a figyelmét, hogy állásfoglalásommal kapcsolatban a kézhezvételtől számított 15 napon belül észrevételt tehet, amely alapján az állásfoglalást módosíthatom, kiegészíthetem.

Az ügy előadója dr. Csécsesi Henrietta, akinek elérhetősége – az ügyszám feltüntetésével - emailen: panasz@obh.hu, illetőleg telefonon 06-1-4757-329.

Sajnálom, hogy a fenti tájékoztatáson túl nem lehettem a segítségére, de természetesen a jövőben is rendelkezésére állok minden olyan ügyben, amelynek vizsgálatára az Obtv. feljogosít.

Budapest, 2009. január 16.

Tisztelettel:

dr. Fülöp Sándor

JOGSZABÁLYI MELLÉKLET

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 18. §-a értelmében „A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészségés környezethez.”

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának jogállásáról szóló 1993. évi LIX. törvény 16. § (1) bekezdése értelmében „az országgyűlési biztoshoz bárki fordulhat, ha megítélése szerint valamely hatóság, illetve közszolgáltatást végző szerv tevékenysége során a beadványt benyújtó személy alapvető jogaival összefüggésben visszásságot okozott, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket - ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát - már kimerítette, illetve jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

A törvény 16. §-ának (2) bekezdése értelmében „az országgyűlési biztos az alapvető jogokkal kapcsolatos visszásság megszüntetése érdekében meghatározott esetekben hivatalból is eljárhat.”

A 27/B. § (1) bekezdése szerint: „A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa figyelemmel kíséri, értékeli és ellenőrzi azon jogszabályi rendelkezések érvényesülését, amelyek biztosítják a környezet és a természet (a továbbiakban együtt: környezet) állapotának fenntarthatóságát és javítását. Feladata a mindezekkel kapcsolatban tudomására jutott visszásságok kivizsgálása vagy kivizsgáltatása, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedések kezdeményezése.”

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 32.§ (1) bekezdés értelmében „ az úthálózat közutakból és a közforgalom elől el nem zárt magánutakból áll. Az állami tulajdonban lévő közutak országos közútnak, a helyi önkormányzatok tulajdonában lévő közutak helyi közútnak minősülnek.”

A 33.§ (1) bekezdése szerint: „A közút kezelői:

- a) a koncessziós szerződés alapján működtetett országos közút tekintetében a koncessziós társaság;
- b) az a) pontban nem említett országos közút vonatkozásában a miniszter döntése alapján
- ba) a fenntartásra, a fejlesztésre és a fejlesztéssel összefüggő üzemeltetésre alapított társaság, költségvetési szerv, illetve olyan gazdálkodó szervezet, amelyben az állam többségi részesedéssel, szavazati joggal rendelkezik vagy
- bb) a külön jogszabály szerinti versenyeztetési eljárásban kiválasztott szervezet;”

A törvény 34.§ (1)-(2) bekezdése szerint: „a közút kezelője – az országos és a helyi közutak kezeléséről szóló jogszabályok szerint eljárva – köteles gondoskodni arról, hogy a közút a biztonságos közlekedésre alkalmas, közvetlen környezete esztétikus és kulturált legyen. A közút forgalmi rendjét – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a közút kezelője alakítja ki. A forgalmi rendet – a forgalmi körülmények vagy a baleseti helyzet jelentősebb változása esetén, de legalább ötévenként – a közút kezelőjének felül kell vizsgálnia, és ha szükséges, módosítania kell. A közlekedési hatóság – a közlekedés biztonságát sértő vagy veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében – kezdeményezheti a forgalomszabályozás módosítását, vagy a közút kezelőjét a forgalmi rend felülvizsgálatára kötelezheti.

A 14.§ (1) bekezdés a) pontja értelmében „a közút lezárására vagy forgalmának korlátozására (elterelésére) a közút kezelője a közúton folyó munka, a közút állagának védelme, a közúti forgalom biztonsága miatt...”

Az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984 (XII.20) KM. Rendelet 2.§ (1) bekezdése szerint az utak forgalmának szabályozása, valamint a közúti jelzések elhelyezése, fenntartása, üzemeltetése és eltávolítása az út kezelőjének a feladata.

A zaj és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 8/2002 (III.22) KöM-EüM együttes rendelet 3.§-a szerint

„(1) A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékeit a zajtól védendő területeken a 3. számú melléklet tartalmazza.

(2) A 3. számú melléklet határértékeinek új tervezésű vagy megváltozott területfelhasználású területeken a meglévő közlekedési zajforrástól származó zajterhelésre is, új közlekedési zajforrás létesítése esetén pedig a meglévő védendő területen is teljesülniük kell.

(3) Egyes közlekedési zajterhelési határértékek túllépését a környezetvédelmi hatóság a 3. számú mellékletben foglaltak szerint engedélyezheti.

(4) Meglévő közlekedési útvonal vagy létesítmény (zajforrás) korszerűsítése, útkapacitás bővítése utáni állapotra

a) a 3. számú melléklet határértékei érvényesek, ha a változást közvetlenül megelőző állapotra vonatkozó számítások vagy mérések a határérték teljesülését igazolják;

b) ha a változást megelőző állapotra vonatkozó számítások vagy mérések a határérték túllépését igazolják, akkor legalább a változást megelőző zajterhelést kell követelménynek tekinteni.”

3. számú melléklet a 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelethez

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken

Sor-szám	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az $L_{AM,kö}$ megítélési szintre ¹ (dB)							
		üdülő-, lakóépületek és közintézmények közötti forgalomtól elzárt területeken; pihenésre kijelölt közterületeken		kiszolgáló út; átmenő forgalom nélküli út mentén		gyűjtőút; összekötőút; bekötőút; egyéb közút; vasúti mellékvonal és pályaudvara; repülőtér, illetve helikopterállomás, -leszállóhely ² mentén		autópálya; autótú; I. rendű főút; II. rendű főút; autóbusz-pályaudvar; vasúti fővonal és pályaudvara; repülőtér, illetve helikopterállomás, -leszállóhely ³ mentén	
		nappal 6–22 óra	éjjel 22–6 óra	nappal 6–22 óra	éjjel 22–6 óra	nappal 6–22 óra	éjjel 22–6 óra	nappal 6–22 óra	éjjel 22–6 óra
1.	Üdülőterület, gyógyhely, egészségügyi terület, védett természeti terület kijelölt része	45	35	50	40	55	45	60 ⁴	50 ⁴
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, teleszerű beépítésű)	50	40	55	45	60	50	65 ⁴	55 ⁴
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), vegyes terület	55	45	60	50	65	55	65 ⁴	55 ⁴
4.	Gazdasági terület és különleges terület	60	50	65	55	65 ⁴	55 ⁴	65 ⁴	55 ⁴

¹ Értelmezése és ellenőrzése az MSZ 18150–1 és az MSZ–13–183 szerint. A megítélési idő a nappali 16 óra, éjjeli 8 óra.

² Olyan repülőterek vagy helikopterállomások, illetve -leszállóhelyek, ahol 5,7 tonna max. felszálló tömegnél kisebb, légcsavaras repülőgépek, illetve 2,73 tonna max. felszálló tömegnél kisebb helikopterek közlekednek.

³ Nagyobb tömegű, illetve sugárhajtású légitárművek által használt repülőterek vagy helikopterállomások, illetve -leszállóhelyek.

⁴ A közegészségügyi hatóság – a környezetvédelmi hatóság véleményének figyelembevételével, indokolt esetben – 5 dB, kivételesen 10 dB túllépést engedélyezhet a szükséges feltételek előírásával.

A 7.§ (1) bekezdés szerint : „A környezeti rezgés terhelési határértékeit az 5. számú melléklet tartalmazza.

(2) Az 5. számú mellékletben foglalt határértékek csak az épületekben tartózkodó emberekre ható rezgésekre vonatkoznak, nem érintik a más jogszabályok, előírások alapján megállapított határértékeket, követelményeket. Nem vonatkoztathatók határértékként az épület szerkezeti károsodását vagy a telepített berendezések működési zavarait okozó rezgésekre.”

Az emberre ható rezgés terhelési határértékei épületekben

Sor- szá m	Épület, helyiség ¹	Rezgésterhelési határérték ² (mm/s ²)			
		A _M	A ₀	A _{max} ³	
1.	Rezgésre különösen érzékeny helyiség (pl. műtő)	3	3,6	100	
2.	Lakóépület, üdüléépület, szociális otthon, szálláshely- szolgáltató épület, kórház, szana- tórium lakó- és pihenőhelyiségei	nappal 6–22 óra	10	12	200
		éjjel ⁴ 22–6 óra	5	6	100 ⁵
3.	Kulturális, vallási létesítmények nagyobb figyelmet igénylő helyiségei (pl. hangversenyerem, templom); bölcsőde, óvoda foglalkoztató helyiségei; orvosi rendelő	10	12	200	
4.	Művelődési, oktatási, igazgatási és irodaépület nagyobb figyelmet igénylő helyiségei (pl. tanterem, számítógépterem, könyvtári olvasóterem, tervezőiroda, diszpécserközpont); színházak, mozik nézőterei; magasabb komfortfokozatú szállodák közös terei	20	24	300	
5.	Kereskedelmi, vendéglátó épület eladó-, illetve vendéglátó terei; sportlétesítmények nézőtere; középületek folyosói, előcsarnokai	30	36	600	

Megjegyzések:

¹ A táblázatban nem szereplő helyiség esetén a funkciójának legmegfelelőbb sorszámúba való besorolást kell alkalmazni.

² Értelmezése és ellenőrzése az MSZ 18163–2 szabvány szerint. A megítélési idő: a nappali 16 óra, éjjeli 8 óra.

³ Ha a rezgés az MSZ 18163–2 értelmzése szerint ritkán előforduló, rövid idejű rezgési jelenség, akkor a nappali időszakra vonatkozó A_{max} (az 1. sorszámú helyiségek kivételével) a táblázatban közölt értékek másfélszerese.

⁴ Csak akkor kell érvényesíteni az éjszakai határértéket, ha a helyiséget éjszaka is rendeltetésszerűen használják.

⁵ Rendszeres üzemi tevékenységből származó rezgések esetén A_{max} = 30 mm/s².

A 8. § a) pontja értelmében „**a terhelési határérték túllépése jelentős, ha zaj esetén 10 dB-nél nagyobb mértékű**”

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007 (X.29.) Korm. rendelet 3.§ (2) szerint „A kibocsátási vagy a terhelési határértékek túllépését a zaj- és rezgésterhelési határértékekről szóló külön jogszabályban meghatározottak szerint kell jelentősnek minősíteni.”

A 4. § (1) b) –c) pontja értelmében a zaj- és rezgésvédelmi ügyekben az elsőfokú hatósági jogkört a kistérségekről szóló külön jogszabályban meghatározott kistérség székhelye szerinti települési önkormányzat jegyzője, a főváros esetében a kerületi önkormányzat jegyzője gyakorolja az alábbi esetekben: a védendő épületek védendő helyiségeinek belső terére előírt zajvédelmi követelmények teljesítésére vonatkozó ügyekben; valamint, a védendő épületek védendő helyiségeinek belső terére előírt rezgés követelmények teljesítésére vonatkozó ügyekben.

A 14. § (2) bekezdése szerint: „**Ha az üzemelő közlekedési zaj- és rezgésforrás által okozott zaj jelentős mértékben meghaladja a külön jogszabály szerinti közlekedési zajtól származó határértékeket, és a létesítményre nem készült külön jogszabály szerinti zajvédelmi intézkedési terv vagy zajvédelmi program, akkor a környezetvédelmi hatóság**

a) a közlekedési vonalas létesítmény mindenkor üzemeltetőjét zajvédelmi szempontú részleges környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelezi,

b) a közlekedési hatóságnál kezdeményezheti a közlekedési vonalas létesítmény mindenkor üzemeltetőjének kötelezését zaj- és rezgéscsökkentő intézkedések megtételére.”

A légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 09) KöM-EüM-FVM rendelet 1. számú melléklete szerint

A légszennyezettség egészségügyi határértékei és egyes légszennyező anyagok tervezési irányértékei

1.1. számú melléklet: A légszennyezettség egészségügyi határértékei

A levegő térfogatot 293 K hőmérsékletre és 101,3 kPa nyomásra át kell számítani.

[CAS szám: Chemical Abstracts Service azonosító száma]

Kiemelt jelentőségű légszennyező anyagok

Légszennyező anyag [CAS szám]	Határérték [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]					Veszélyességi fokozat
	órás		24 órás	éves		
	határérték	tűrészhatár		határérték	tűrészhatár	
Kén-dioxid [7446-09-5]	250 a naptári év alatt 24-nél többször nem léphető túl	50% amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2005. I. 1-jére eléri a 0%-ot	125 a naptári év alatt 3-nál többször nem léphető túl	50^3		III.
Nitrogén-dioxid ¹ [10102-44-0]	100 a naptári év alatt 18-nál többször nem léphető túl	50% amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2010. I. 1-jére eléri a 0%-ot	85	40^3	50% amely 2001. I. 1-jétől évenként egyenlő mértékben csökken, és 2010. I. 1-jére eléri a 0%-ot	II.
Nitrogén-oxidok (mint NO ₂)	200		150	70^3		II.
Szén-monoxid [630-08-0]	10 000		$5\ 000^2$	3 000		II.

Új létesítmények engedélyezésénél a tűrészhatár nem vehető figyelembe.

¹ Új kibocsátás csökkentő intézkedési terv készítésénél a nitrogén-dioxid határértéket kell figyelembe venni.

² Napi 8 órás mozgó átlagkoncentrációk maximuma, amelyet az óras átlagok alapján készített 8 órás mozgó átlagértékekből kell kiválasztani. Például bármelyik nap első vizsgálati periódusa a megelőző nap 17 órától az adott nap 01 óráig tart. Bármelyik nap utolsó vizsgálati periódusa az adott napon 16 órától 24 óráig tart.

³ Meghatározására alkalmazott mérési program: folyamatos mérés vagy legalább heti egy-egy, véletlenszerűen kiválasztott 24 órás mérés, egyenletesen elosztva az év során; vagy az év során egyenletesen elosztott, legalább nyolc héten keresztül végzett mérés.

A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001 (II.14) Korm. rendelet 13. § (2) bekezdése szerint „a közlekedési hatóság – a környezetvédelmi hatóság kezdeményezésére – azon vonalforrásoknál, amelyek környezetében az ott közlekedő mozgó légszennyező források miatt a légszennyezettségi határértékek rendszeres és tartós túllépése következik be, forgalomszervezési, korlátozó intézkedéseket rendelhet el a levegőterhelés mérséklése érdekében.”

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20) Korm. rendelet 108.§ (1) bekezdése értelmében „Az építmény és részei állékonyságát és biztonságos használatra való alkalmasságát az építmény élettartama alatt a rendeltetésének megfelelően folyamatosan fenn kell tartani.”